

HJEMME I FERIE

Afsavn i sommerferien blandt økonomisk trængte børnefamilier

Mens sommerferien for mange familier er en tid med oplevelser, rejser og samvær, står tusindvis af børn i økonomisk trængte familier uden mulighed for at tage på ferie. For dem bliver sommeren ofte lang og præget af afsavn.

Dette analysenotat belyser, hvordan økonomisk trængte børnefamilier oplever sommerferien, og hvilke konsekvenser det kan have for børnenes trivsel og deltagelse i fællesskaber.

71 % af de økonomisk trængte børnefamilier havde ikke råd til at tage på en uges sommerferie i Danmark eller i udlandet i 2024¹

56 % af de økonomisk trængte forældre vurderer, at de manglende sommerferieoplevelser har betydet, at deres børn har følt sig uden for fællesskabet i børnehaven eller skolen

“Det er hårdt for mit barn at komme tilbage i skole og høre om alle de andres ferier, når der ikke er noget mit barn kan fortælle om.”

(mor til 1 barn)

Om undersøgelsen

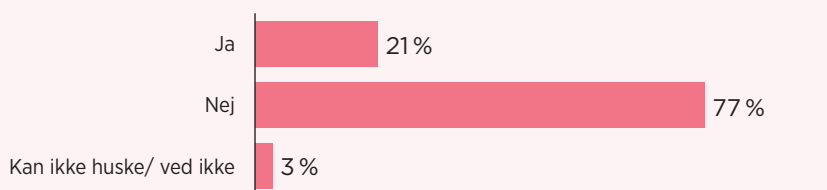
Spørgeskemaundersøgelsen er foretaget i oktober 2024 og er baseret på svar fra 3.415 forældre, der har modtaget julehjælp fra Røde Kors året før. Alle forældrene har hjemmeboende børn under 18 år og har et begrænset økonomisk råderum. Udover at være økonomisk trængte, står mange af respondenterne i socialt udsatte positioner. F.eks. oplever 48 % svær ensomhed, 78 % er enlige forældre og 37 % modtager kontanthjælp (se mere under 'Målgruppebeskrivelse').

Der er foretaget en bortfaldsanalyse, som viser, at stikprøven er repræsentativ for populationen af julehjælpsmodtagere i Røde Kors. Se bortfaldsanalysen i [Jul uden for fællesskabet - Røde Kors 2024.pdf](#).

¹ Til sammenligning svarede 15 % af den generelle befolkning at de ikke havde råd til en uges årlig ferie væk fra hjemmet i 2024. Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken, Tabel SILC10.

DE FLESTE ØKONOMISK TRÆNGTE BØRNEFAMILIER MÅ UNDVÆRE FERIE UDEN FOR HJEMMET

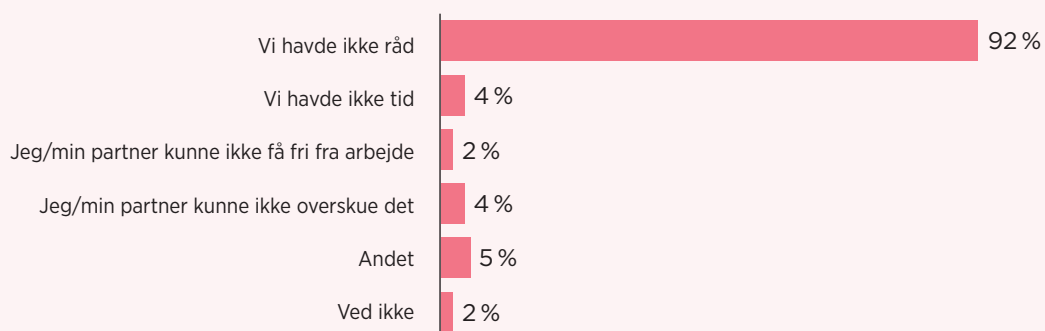
Var din familie på sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller i udlandet i sommeren 2024?

n=3400

77 % af de økonomisk trængte forældre svarer, at de og deres familie ikke var på en sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller i udlandet i løbet af sommeren 2024. Således er det blot hver femte forælder (21%), der svarer, at familien var på en ferie af mindst en uges varighed.

Hvad var årsagen til, at du og din familie ikke var på sommerferie?

Note: Spørgsmålet er stillet til de respondenter, der har svaret "Nej" til spørgsmålet "Var din familie på sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller i udlandet i sommeren 2024?". Det var muligt at vælge flere svar ved dette spørgsmål.

n=2606

I langt de fleste tilfælde (92 %) var årsagen til den manglende ferie, at familierne ikke havde råd. Derudover angiver et fåtal af familierne, at det skyldtes manglende tid, at de ikke kunne få fri fra arbejde eller ikke kunne overskue det.

Samlet set betyder det, at 71 % af familierne i undersøgelsen svarer, at de ikke var på en uges sommerferie, fordi de ikke havde råd². Til sammenligning svarer 15 % af den danske befolkning, at de ikke havde råd til en uges årlig ferie væk fra hjemmet i 2024.

² Andelen er beregnet som den procentdel af samtlige respondenter (n=3400), der har svaret, at familien ikke var på sommerferie, og at det skyldtes manglende økonomi.

Har ikke råd til en uges ferie

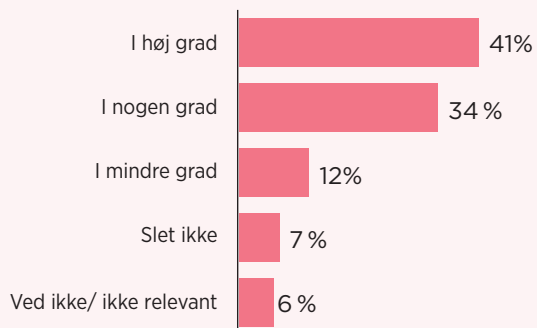
Kilde: Egne tal (n=3400) og Danmark Statistik Tabel SILC10. Note: Danmarks Statistik har spurgt ind til hvorvidt respondenterne har råd til en uges årlig ferie væk fra hjemmet. Der er ikke spurgt specifikt ind til sommerferie, som i denne undersøgelse.

“Vi har ikke råd til noget. Min økonomi er så stram, at vi ikke en gang kan tillade os at købe en is. Så der er ingen forskel på ferie og hverdag, hvad økonomi og oplevelser angår” (mor til 1 barn).

“Vi har tidligere haft en tradition, hvor vi tager på Bakken hver sommerferie. Men de sidste 2 år har det været sparet væk, da sådan en tur vil koste for meget” (far til 1 barn).

MANGE BØRN SAVNER AKTIVITETER I SOMMERFERIEN

I hvilken grad har den manglende ferie uden for hjemmet gjort, at dit barn har savnet aktiviteter i sommerferien?

Note: Spørgsmålet er stillet til de respondenter, der har svaret "Nej" til spørgsmålet "Var din familie på sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller i udlandet i sommeren 2024?"

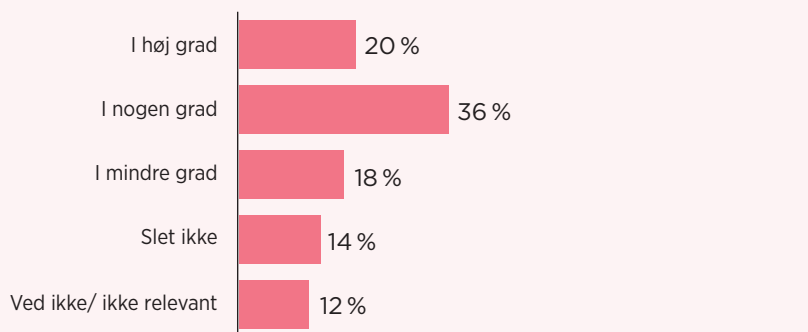
n=2606

3 ud af 4 forældre svarer, at den manglende ferie uden for hjemmet i høj grad eller nogen grad har betydet, at børnene har savnet aktiviteter i sommerferien. Flere forældre fortæller, at børnene har kedet sig, og i nogle tilfælde er det tydeligt, at sommerferien ikke er en periode, børnene ser frem til.

“De synes, sommerferie er træls, kedelig. Der har været flere konflikter. Der har været let til sure miner og gråd, når der ikke var nogen af de faste hjemme. Selvom de virkelig har prøvet at tage ja-hatten på, så er sommerferien bare ikke ret god, når man ikke skal noget” (mor til 2 børn).

“Mine børn har kedet sig rigtig meget, og min mindste var lidt ked af det og fløv over at vise sin sommerferie-mappe i skolen” (mor til 2 børn).

I hvilken grad har den manglende rejse i sommerferien gjort, at dit barn har følt sig uden for fællesskabet i børnehaven/skolen?

Note: Spørgsmålet er stillet til de respondenter, der har svaret "Nej" til spørgsmålet "Var din familie på sommerferie af mindst en uges varighed i Danmark eller i udlandet i sommeren 2024?"

n=2606

56 % af forældrene vurderer, at den manglende rejse i sommerferien har betydet, at deres børn har følt sig uden for fællesskabet, når de vender tilbage til børnehaven eller skolen efter sommerferien.

“De har ikke noget at vende tilbage med af oplevelser efter sommerferien, hvilket jeg godt kan mærke på dem, gør dem kede af det. Men de siger ikke noget til mig. Jeg havde sparet sammen til, at vi i det mindste kunne gå ud at spise en enkelt gang i sommerferien, og det var virkelig en hyggelig aften, som jeg ved, de satte stor pris på. Men de hører jo altid om, at deres kammerater er på ferie i udlandet ellerovre hos moster Karla på Bornholm. Sådan er det bare ikke her, og det kan man da tydeligt mærke på dem” (mor til 2 børn).

“Det var rigtig svært for vores søn på 9 år, at han kun havde været hjemme, lidt på stranden, legepladser og lignende. Når alle kammeraterne sad og fortalte om dejlige ferier, hvor de havde været ude og flyve og i et andet land” (mor til 2 børn).

Nogle forældre fortæller om børn, som bliver drillet og børn, som anvender forskellige strategier for at passe ind i fællesskabet, når de vender tilbage til skolen. Det kan være forbundet med skam, at der ikke har været råd til sommerferieoplevelser, og derfor finder børnene i nogle tilfælde på historier.

“Han bliver drillet i skolen med, at mor ingen penge har, og at vi ikke havde råd” (mor til 4 børn).

“De synes det er fløvt, at vi ikke har råd, og derfor opdigter de noget” (mor til 3 børn).

POSITIVE TILPASNINGER

Trods den stramme økonomi i mange af familierne, fortæller flere forældre også om strategier, de lægger for, at børnene alligevel skal få positive oplevelser i sommerferien og have noget at fortælle om, når de kommer tilbage i skole. Nogle tager på telttur i haven, andre tager på stranden og samler ting i naturen, og mange forældre fortæller, at de er opmærksomme på at give deres børn positive oplevelser i sommerferien, selvom pengene ikke rækker til en uges ferie.

“Jeg har taget små ture ud af huset, og vi kan heldigvis låne et sommerhus meget billigt, så jeg har kunnet klare det, så han har haft noget at fortælle til sin klasse” (mor til et barn).

RØDE KORS GIVER BØRN FERIEOplevelser

Røde Kors oplever stor efterspørgsel efter aktiviteter for børn i ferierne. Hvert år afholder Røde Kors lokale ferielejre om sommeren for udsatte børnefamilier i hele Danmark. I 2024 blev der, som noget nyt, også afholdt ferielejre i efterårsferien. Derudover afholdes tre årlige højskolelignende familiecamp og lokale endagsture. Alle disse ferieaktiviteter er for familier, der er en del af Røde Kors' længerevarende sociale aktiviteter.

I 2024 var 1.080 børn og forældre på ferie med Røde Kors' lokale ferielejre eller på familiecamp, mens 5.041 børn og voksne deltog i Røde Kors' endagsture, henholdsvis i foråret og efteråret. Alle tre initiativer arrangeres af frivillige i Røde Kors. Familiecamp tilrettelægges i samarbejde mellem frivillige og en medarbejder i Røde Kors.

“Mine børn har nu fået oplevelsen af at have været på ferie. Familiecampen var vores første ferie nogensinde, og det er dejligt, at vi kan dele den oplevelse. Vi kan tale med børnene og vores kolleger om ferien, og børnene kan tale om ferien med deres venner, uden at de skal føle sig små eller mindre værd”

(forælder på Røde Kors familiecamp i SocialRespons (2022): Familiecamp – Slutevaluering).

De seneste år er der sket en femdobling i deltagerantallet i Røde Kors' samlede ferieaktiviteter, fra 964 børn og voksne i 2019 til 6.121 i 2024. Stigningen skyldes blandt andet, at endagsudflugter 2024 indgik i optællingen, mens de ikke blev medregnet i 2019 – og måske heller ikke blev afholdt i samme omfang. Derudover er antallet af ferielejre steget fra 16 i 2019 til 24 i 2024.

MÅLGRUPPEBESKRIVELSE

I dette afsnit beskrives gruppen af respondenter i forhold til socioøkonomi, familiesituation og oprindelsesland.

Undersøgelsen er foretaget blandt de julehjælpsmodtagere, der har ansøgt om julehjælp via en digital ansøgningsplatform i Røde Kors. 83 ud af i alt 195 lokale Røde Kors afdelinger har anvendt den digitale platform. Julehjælpsmodtagerne i de resterende 112 afdelinger, som ikke har anvendt den digitale ansøgningsplatform, er således ikke omfattet af undersøgelsen. Da de vejledende kriterier for tildeling af julehjælp er de samme på tværs af afdelinger og ansøgningsform⁵, er der dog ikke umiddelbart grund til at antage, at julehjælpsmodtagerne i de øvrige 112 afdelinger skulle adskille sig væsentligt fra de julehjælpsmodtagere, der har haft mulighed for at deltage i undersøgelsen.

Spørgeskemaet er sendt ud til 10.284 personer og er besvaret af 3870 respondenter. Heraf er 455 respondenter udgået af analysen, da de enten ikke længere har hjemmeboende børn under 18 år, ikke husker at have modtaget julehjælp fra Røde Kors eller ikke lever op til de vejledende økonomiske kriterier for uddeling af julehjælp. Dermed er det endelige analyseudvalg på 3415 respondenter og svarprocenten for undersøgelsen er 36 %.

Socioøkonomi

Højest gennemførte uddannelse	Procent
6.-8. klasse	7 %
9.-10. klasse	26 %
Gymnasial uddannelse (student, HF, HHX, HTX)	12 %
Faglig erhvervsuddannelse (fx frisør, elektriker, gartner, kontoruddannelse, SOSU)	27 %
Videregående uddannelse (fx laborant, sygeplejerske, lærer, pædagog, ingeniør, læge)	22 %
Andet. Skriv gerne hvad:	3 %
Ønsker ikke at svare	4 %
n = 3397	

⁵ Røde Kors har udarbejdet en række kriterier for uddelingen af julehjælp. Kriterierne er kun vejledende, da det afgøres lokalt hvilke familier, der er berettiget til julehjælp. Kriterierne indbefatter følgende: Ansøger har mindst et hjemmeboende barn, ansøger er på overførselsindkomst eller modtager løn på niveau med overførselsindkomst (førtidspension). Herudover kan særlige forhold i familien også være en rimelig årsag til at ansøger tildeles julehjælp.

Primær indtægtskilde	Procent
Kontanthjælp	20 %
Førtidspension	17 %
Løn fra arbejde	15 %
Anden forsørgelsesydelse	15 %
SU	11 %
Sygedagpenge	4 %
Dagpenge	3 %
Selvforsørgelses- og hjemrejseydelse	3 %
Uddannelseshjælp	2 %
Forsørget af ægtefælle	2 %
Barsel	1 %
Pension/efterløn	0 %
Andet	6 %

n = 3415

Husstandens samlede månedlige indkomst før skat	Procent
0 - 11.499 kr.	15 %
11.500 - 21.500 kr.	65 %
21.501 - 30.000 kr.	14 %
30.001 - 36.000 kr.	5 %

n = 3415

Familiesituation

Bor med partner	Procent
Ja	22%
Nej	78 %

n = 3415

Antal hjemmeboende børn	Procent
1	44 %
2	35 %
3	15 %
4	5 %
5 eller flere	2 %

n = 3415

Oprindelse

I hvilket land er du født?	Procent
Danmark	63 %
Syrien	11 %
Ukraine	7 %
Irak	2 %
Eritrea	2 %
Libanon	2 %
Øvrige udland	10 %
Ønsker ikke at svare	1 %
n = 3411	

Køn

Køn	Procent
Kvinde	85%
Mand	14 %
Andet/ønsker ikke at svare	
n = 3415	